

Verden sett med suicidale øyne

Hvordan opplever suicidale mennesker sin situasjon? Hva tenker de om døden, om fremtiden og om dem som blir igjen?

Psykiater Arne Thorvik ønsker med sin avhandling å belyse hvordan suicidale tenker og opplever verden. Han har dybdeintervjuet 20 psykotiske og 20 ikke-psykotiske personer tilknyttet Psykiatrien i Vestfold. Alle hadde vært vurdert som suicidale, og ca. halvparten hadde forsøkt å ta sitt eget liv.

– Felles for de fleste var at tanken på selvmord gradvis ble sterkere og sterkere, mens evnen til egenkontroll ble svakere. De hadde en forestilling om at de ikke hadde noen fremtid, og de fleste var lite opptatt av dødens innhold – de var kun fokusert på å slippe livet de var i. Samtlige informanter tematiserte konsekvensene deres eventuelle død ville ha. Det gjennomgående argumentet var at fullført selvmord ville føre til at pårørende eller andre nærstående ble skadelidende. Til slutt nådde de likevel et punkt der de ikke var i stand til å gjøre slike etiske refleksjoner, sier Thorvik.

Mange av informantene poengterte at det ikke var aktuelt å snakke med de pårørende om selvmordstankene. Hvis de skulle snakke med noen, måtte det være med fagpersonell, en hjelp som var kvalitativt annerledes enn omsorg fra nærstående. Flere så i ettertid nødvendigheten av bruk av tvang.

– Det var en stilltiende aksept for tvangsinnleggelse. De fleste opplevde det som en krenkelse der og da, men forsto behovet i ettertid, sier Thorvik.

Eline Feiring
eline.feiring@legeforeningen.no
 Tidsskriftet

Arne Thorvik.
 Foto privat

Doktorgradsinformasjon

Arne Thorvik disputerte for ph.d.-graden ved Universitetet i Oslo 14.4. 2011 med avhandlingen *Suicid som etisk fenomen – teoretiske og empiriske perspektiver*.

Genetisk årsak til svangerskapsforgiftning?

Arvelige feil i gener som regulerer utvikling og aktivitet av immunceller kan ha betydning for om gravide utvikler svangerskapsforgiftning.

Svangerskapsforgiftning bidrar til økt sykkelighet og dødelighet for både mor og foster. Det finnes ingen god behandling, bortsett fra forløsning. Det er en klar opphopning av svangerskapsforgiftning i visse familier. Mona Høysæter Fenstad har kartlagt områder i genomet som er assosiert med risiko for tilstanden.

– Utgangspunktet for våre studier var en kohort av kvinner med og uten svangerskapsforgiftning i HUNT-biobanken (den andre helseundersøkelsen i Nord-Trøndelag, HUNT 2), en australsk familiekohort og genuttrykk i prøver fra decidua. De genetiske analysene viser at tryptofanmetabolismen, som har betydning for normal utvikling av immunceller, ser ut til å være den biologiske prosessen som er mest forstyrret. Videre kan *TNFSF13B*, et gen som er med på å regulere immuncellers aktiveringsgrad og funksjon, knyttes til svangerskapsforgiftning i den australske familiekohorten. Dette tyder på at

den overdrevne betennelsesreaksjonen og de sirkulatoriske forandringene vi ser, kan skyldes at kvinnen reagerer mot fosterets celler, sier Fenstad.

Kvinner som har hatt svangerskapsforgiftning, har økt risiko for hjerte- og karlidelser senere i livet. Variasjon i *COMT*-genet har vært vist å ha betydning for utvikling av både hjerte- og karsykdom og svangerskapsforgiftning, og Fenstads studier bekrefter at dette genet kan bidra til risiko for svangerskapsforgiftning. Hun viser også at signalveier som er involvert i nydanning av blodårer har betydning.

Anne Forus
anneforus@hotmail.com
 Tidsskriftet

Mona Høysæter
 Fenstad.
 Foto privat

Doktorgradsinformasjon

Fenstad forsvarte avhandlingen *Genetic susceptibility to preeclampsia. Studies on the Nord-Trøndelag Health Study (HUNT) cohort, an Australian/New Zealand family cohort and decidua basalis tissue* for ph.d.-graden ved Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet 11.3. 2011.

Ordforklaring

COMT: Gen som koder for et protein som regulerer cellens respons på lav oksygentilførsel.